per foC
13649

SYNDIKALISTEN

Medlemstidning för SAC - Sveriges Arbetares Centralorganisation ♦ Nummer 1 ♦ Mars 2015 ♦ Årgång 95

1/2015

Indian flavour
Fortsatt blockad

Studieledighet
Dom i AD

Elise Ottensen-Jensson
Tal från SAC:s kongress 1950

Fokus Östersunds LS

Tema:

Feministisk Fackförening

Sedan i somras står det regelbundet blockadvakter från Malmö LS vid restaurangen Indian Flavour. Foto: Emil Boss

Fortsatt blockad av Indian flavour

Sedan i somras kämpar två före detta anställda kockar på Indian flavour i Malmö för att få rätt ersättning för över två års jobb. Men ägaren vill inte förhandla.

Inne på restaurangen är det tomt, sånär som på två personer som just slagit sig ner vid ett fönsterbord, trots att det är lunchtid. Utanför passerar flera sällskap med till synes potentiella gäster, men ingen går in under tiden som vi befinner oss på platsen.

Strejkvakterna Emma Jonsson och Marcia Escobar från Malmö LS räcker fram flygblad till de förbipasserande med orden "ät inte här". Flera svarar att de gör de inte längre.

– Många är positiva till att vi står här, de känner till konflikten och vi ser sällan några gå in och äta, säger Marcia Escobar.

Konflikten handlar om två före detta anställda kockar som arbetade på restaurangen omkring 10 timmar per dag utan lediga helger eller semester i över två års tid. De fick inte lön, inget ob-tillägg eller övertids- och semesterersättning. Istället fick de klara sig på de summor som dricksen kom upp i, mellan 1 000 och 3 000 kronor per månad.

Situationen blev känd för allmänheten genom deras berättelser i Kvällsposten i somras. Förutom att arbeta gratis hade de dessutom betalat 113 000 kronor vardera till restaurangägaren för att få arbetstillstånd i Sverige.

Kockarna försöker nu genom Malmö LS få ägaren till Indian flavour att komma till förhandlingsbordet. Men än så länge har det varit förgäves. Blockaden utanför restaurangen avslutas snart.

– Nästa steg är att ta det vidare till domstol, säger Jenny Nilsson, Malmö LS.

Enligt lag har LS rätt att kräva en förhandling med arbetsköparen.

– Ägaren har hittills sagt nej till att prata med oss och det tyder på att det finns oegentligheter, annars vill man ju snacka för att lösa det, säger Jenny Nilsson.

Sara Molander

Tidigare publicerad i Skånes Fria Tidning

Sara tog fajten mot rasistisk reklam

I somras ville Sverigedemokraterna sprida rasistiska budskap på Stockholms bussar. Förarna i SAC:s driftsektion svarade med att ta sina fordon ur trafik. Sara Ahmed berättar om blockaden.

Varför är det viktigt att protestera mot rasistiska budskap på jobbet?
Protester mot rasistiska budskap är viktiga överallt. Det vi gjorde var att vägra köra bussar med SD-reklam. Vi bussförare är en yrkesgrupp som är extra utsatta för hot så det behövs inte fler källor till konflikt. Vi ansåg att reklamen innebar en fara för personer som rörde sig runt bussarna ute i trafiken för att riva ner reklamen. Vi ansåg också att det var fel gentemot oss förare och fel gentemot de vi ska köra. Många busschaufförer, människor som SD inte vill se i Sverige, skulle tvingas att köra runt och göra reklam för rasistisk politik. Vi accepterade inte detta. Vi ansåg att det innebar en ökad fara för oss som förare.

Hur tycker du att blockaden gick?
Blockaden blev uppmärksammad i olika medier. Det är klart att om fler deltagit så hade den märkts av mer. Jag hoppas att Syndikalistiska Bussarbetarsektionen i Stockholm (SBSS) får fler medlemmar så vi blir starkare i frågor som denna. Vad blev resultatet? Mer diskussioner framför allt. Men mycket fokus hamnade nog på själva aktionen och inte om hur SD attackerar de svaga i samhället.

Vilket bemötande fick du på jobbet under blockaden?
Många åsikter kom fram i rastlokalerna och jag pratade med en del resenärer samt chaufförer på andra garage. Jag är glad att jag bytt fack till SAC och faktiskt gjorde något åt reklamen.

Keolis har förstått att blockaden var en tillåten facklig åtgärd, men har invänt mot en formfråga - att varslet kom för nära inpå själva blockaden. Vad händer nu?
Keolis som driver det garage där reklamen förekom menar att sektionen genom att utlösa stridsåtgärder utan iakttagelse av en varseltid på sju arbetsdagar har brutit mot den varselskyldighet som finns. Därför stämmer de sektionen på 100 000 kr. Vi menar att stridsåtgärden trädde ikraft omedelbart. Varselskyldigheten gäller inte eftersom det finns giltigt hinder mot att varsla sju arbetsdagar i förväg då stridsåtgärden i så fall skulle ha blivit verkningslös.

Sektionen vill även påminna alla bussförare om möjligheten att avbryta arbetet i enlighet med Arbetsmiljölagen 3 kapitlet 4§ andra stycket: Om arbetstagaren finner att arbetet innebär omedelbar och allvarlig fara för liv eller hälsa, skall den snarast underrätta arbetsgivaren eller skyddsombud.

SL som driver Stockholmstrafiken har en reklampolicy om att reklam som kan uppfattas som stötande eller sedlighetssårande eller sårande mot folkgrupp inte ska förekomma. Keolis anställda får också lära sig att säkerheten kommer först. Vad får vi som busschaufförer samt resenärer för förtroende för dessa företag och organisationer när de tillåter reklamen och stämmer facket? Stämningen tas med jämnmod.

Vi har uppfyllt våra samvetens krav på oss själva. Vi kan se oss själva i spegeln och se våra barn i ögonen. Vi backade inte den här gången, och kommer aldrig att backa för rasister i framtiden heller.

Emil Boss
Informationsorganisatör

Sara på jobbet. SBSS i Stockholm blockaredae bussar med rasistisk reklam sommaren 2014. Foto: Privat

BUSSFÖRETAGEN /SBSS

Syndikalistiska bussarbetarsektionen i Stockholm har blivit stämda för brott mot varselplikten i MBL 45 §. Sektionen blockerade i augusti och september 2014 bussar med SD-reklam. Sektionen ansåg inte att stridsåtgärden skulle bli verkningsfull om de skulle kört bussar med reklam under varseltiden (7 arbetsdagar) och ansåg sig därför ha stöd i MBL för att inleda stridsåtgärderna omedelbart (MBL 45 § 3 st.).

(Texten är hämtad från Aktuella rättsärenden sidan 42.)

Syndikalistiska kvinnoförbundets kongress 1966. Foto: sac.se

NYTT DATUM: 28/3

Välkommen till SAC:s kongresskola

I år är det kongress, vilket är det högst beslutande organet för SAC. Inför kongressen ska motioner både skrivas och diskuteras på LS-möten.

Man ska även välja egna ombud för sin LS. För många medlemmar som aldrig har skrivit en motion eller deltagit som ombud på en kongress kan hela situationen upplevas både omständig och krånglig, istället för att vara den roliga och givande upplevelse som det generellt är.

SAC Studier arrangerar den **28/3** en kongressskola i Stockholm där vi uppmanar samtliga LS att skicka deltagare. Under kongressskolan kommer deltagarna bland annat få:

* Genomgång av planeringen inför 2015 års kongress
* Genomgång av vad som händer under kongressen
* Vad det innebär att vara ombud
* Hur man diskuterar och röstar
* Hur man skriver en motion

Syftet är att deltagarna därefter ska arrangera egna lokala kongresskolor i sina respektive LS

SAC Studier bekostar resa, boende, mat,ersättning för förlorad arbetsinkomst. Anmäl också eventuell behov av barnvakt.

Sista anmälningsdag: 21/3

För mer information och anmälan: sac.se/ks15

Tommy Sundvall
Studieorganisatör

Sven Hovmöller från Föreningen för hemlösa EU-migranter var en av talarna utanför Systembolaget Gullmarsplan. Foto: DFSA

”Inte vid vår butik”

Systembolagsanställda stoppade rasistisk demonstration på Gullmarsplan i Stockholm.

Det senaste året har syndikalister på flera håll i landet agerat mot rasismen. Bussförare satte SD-reklam i blockad och på NUS protesterade personalen högljutt när Jimmie Åkesson dök upp. Nu har även personal på Systembolaget engagerat sig antirasistiskt. Vi som jobbar på Systembolaget Gullmarsplan har flera gånger behövt gå emellan när EU-migranterna som tigger vid butiksentrén utsatts för trakasserier och rasistiskt bemötande.

– Det rör sig framförallt om berusade män som är aggressiva och hotfulla. De säger nedsättande saker och det har hänt att någon har spottat på tjejen som sitter här ute. Det är förjävligt, säger Jarl Keber som flera gånger kört iväg rasister från entrén.

När vi i driftsektionen såg att en unken främlingsfientlig kampanj vid namn ”Stoppa tiggeriet” skulle hållas på torget utanför butiken drog vi ihop en egen samling.

– Vi bjöd in solidaritetsorganisationer som jobbar med stöd åt EU-migranter och ville lyfta fram att alla människor har rätt till ett värdigt liv och rätt till mat, bostad och sjukvård. Vi ville också uppmärksamma att hoten mot migranterna på gatan och de osmakliga nätkampanjerna är delar av samma främlingsfientliga hets som vi måste stå upp emot, säger Jarl.

Driftsektionens samling drog ett åttital personer och det bjöds på soppa och kaffe från Stockholms LS soppkök. Uppmärksamheten från journalister och i sociala medier dagarna innan demonstrationen gjorde att ”Stoppa tiggeriet”s arrangör stod ensam i sin rasistiska demonstration.

Emil Boss
Informationsorganisatör
och medlem i DFSA

Fler unga går med i facket

Förra året växte flera fackförbund i Stockholm mer än på många år. Särskilt tydligt är trendbrottet bland yngre – av de nya medlemmarna i Unionen är 40 procent under 30 år. En stor satsning på nya rekryteringsmetoder är nyckeln till framgången. LO och TCO har ökat sin synlighet i sociala medier som Facebook, Twitter och Youtube, arrangerat mer uppsökande verksamhet på arbetsplatser universitet och högskolor och lagt större betoning på medlemskapets praktiska nytta.
Källa: DN

Stress smittar

Om en medarbetare känner sig stressad och bekymrad över den egna arbetssituationen kan det leda till kollektiv stress på arbetsplatsen om inte chefen lyssnar eller försöker lösa situationen. Det visar en dansk forskningsstudie.

Upplevelsen av stress påverkas mycket av hur chefer och ledning agerar. Om ledningen är tydlig med att man gör vad man kan för att minska pressen och arbetsbördan ger det mer lojala och mindre stressade medarbetare. Det är en av slutsatserna i psykologen Tanja Kirkegaards avhandling ”Stress som ett sociokulturellt fenomen”.
Källa: Prevent

Nya rön om kontorslandskap

En av fyra kontorsarbetare uppger att de störs i sitt arbete. Problemet är störst för dem som sitter i kontorslandskap. Hela 44 procent av dem uppger att de sällan eller aldrig kan arbeta ostört, enligt Kontorsbarometern, en enkät som utförs på uppdrag av fasighetsbolaget Vasakronan, och som drygt 2000 av Sveriges cirka 2,3 miljoner kontorsarbetare har svarat på.
- Många kontor är inte utformade för den verksamhet som bedrivs i lokalen, säger Cecilia Söderström, HR-chef på Vasakronan.
Källa: Vasakronan

Tre månader varade lockouten och blockaden av ParaGå. Nu har båda parterna dragit tillbaka sina stridsåtgärder. Foto: Emil Boss

Hävd lockout

Efter att ha skapat uppmärksamhet kring den dåliga arbetsmiljön i hemtjänsten häver nu driftsektionen på Aleris hemtjänst i Stockholm sin fackliga blockad av rapporteringssystemet ParaGå. Vårdföretaget Aleris häver i sin tur lockouten av sektionens medlemmar.

Det var i oktober 2014 som driftsektionen varslade om blockad mot ParaGå. Systemet är ett mjukvaruprogram i mobiler och handdatorer, där hemtjänstpersonalen ska knappa in när de kommer och går hos brukarna samt dokumentera viktig information om besöken.

– ParaGå skapar en enorm stress för oss som arbetar med äldre personer under väldigt tajta scheman. Förutom att vi hela tiden övervakas i arbetet äventyras vår hälsa av att vi ständigt behöver gå och knappa på mobilen i stället för att helt fokusera på dem vi är där för att hjälpa, sade Dennis Jörnesten, medlem i driftsektionen, till Arbetaren när stridsåtgärderna inleddes.

Driftsektionen gör nu bedömningen att de inte vinner mer på att fortsätta stridsåtgärderna, men meddelar att de är nöjda med att förhållandena inom hemtjänsten och problemen med ParaGå tack vare konflikten har fått så stor uppmärksamhet.

– Sektionen har i mina ögon gjort ett riktigt bra jobb och satt fokus på hela arbetsmiljöproblemet. Jag anser att det var riktigt bra att de agerade, säger SAC:s facklige samordnare John Nordmark till Arbetaren.

– Det är alltid rätt att agera mot orättvisor och dålig arbetsmiljö!

Kritiken mot ParaGå har publicerats i ett tjugotal tidningar, bland annat i Aftonbladet, ETC och Feministiskt perspektiv. På flera orter anordnades även solidaritetsaktioner mot Aleris.

Emil Boss
Informationsorganisatör

Lillemor Edholm. Foto: Privat

> *Först var arbetsgivaren fundersam eftersom kyrkan inte har något avtal med SAC, men till slut blev det förhandling om både anställning och lön.*

Snacket på fikarasten

Jag har varit säsongsanställd i Ramsele/Edsele församling sedan 2004 och 2014 fick jag en tillsvidareanställning som kyrkvaktmästare. På min arbetsplats är vi två vaktmästare och sju övrig personal, vilka är expeditionspersonal och två präster. I dagsläget är jag tjänstledig från mitt arbete därför att jag arbetar politiskt.

Jag har varit medlem i LS sedan 2012 och är enda syndikalist på arbetsplatsen. Jag var tidigare medlem i Kommunal och har även där varit fackligt aktiv och gått fackliga utbildningar och har även haft utbildning för andra, men det var innan jag började jobba för kyrkan.

Vi vaktmästare fikar, pratar och gör en del arbetsuppgifter tillsammans och vi pratar väldigt mycket om vad som inte funkar. Personalmöten har vi varannan vecka och det är då vi träffas allihop. Annars håller vi oss på vår egen kant och träffar nästan aldrig några vaktmästare från andra församlingar.

DET BÄSTA OCH SÄMSTA MED JOBBET

Det bästa med mitt jobb är att jag får arbeta utomhus. Jag älskar att vara utomhus och vädret spelar mindre roll. Och att träffa människor både i sorg och glädje är. Det sämsta med mitt jobb är att det inte finns någon ledning och styrning. Ingen tar ansvar och man får försöka få arbetet att fungera utifrån nästan ingenting.

FÖRHANDLINGAR

Den förhandling som vi haft på min arbetsplats var när jag skulle få en tillsvidareanställning. Först var arbetsgivaren fundersam eftersom kyrkan inte har något avtal med SAC, då det är Kommunals avtalsområde, men tillslut blev det av och det var det både om anställning och lön. Det jag tyckte var bra var att jag fick vara med på förhandlingarna. Det vi inte fick igenom var att det inte skulle vara en provanställning i 6 månader, eftersom jag har arbetat i 10 år och ansågs som känd hos arbetsgivaren. Sedan så sänktes tjänstgörhetsgraden från 75% till 52,4% under vinterhalvåret, em nu är det dags för en ny förhandling, eftersom man har insett att tjänsten bör vara 75% året om. Jag har även varit med och förhandlat för en annan medlem gentemot Sollefteå Kommun 2014.

Avslutningsvis kan jag säga att jag förstår mycket väl att Svenska Kyrkan har många mål i AD. Man förstår inte verksamheten och vet inte vilket ansvar man har som arbetsgivare. Folk anställs eller får gå hem utan någon koll på turordning. Att de ska förhandla med facket har de ingen aning om. Det är som en aha-upplevelse varje gång de blir påmind om det. Vem är det som bestämmer? Kyrkorådet eller kyrkoherden? Den frågan har vi ställt oss många gånger. Jag tror inte dom vet det själva.

Lillemor Edholm
Östersunds LS

SVENSKA KYRKAN OCH ARBETSMILJÖN

Svenska kyrkans 700 arbetsgivare i form av församlingar, pastorat och stift har fått frågan hur mycket pengar de betalat ut i avgångsvederlag sedan januari 2010. Nära 600 av dem har svarat och resultatet visar att Svenska kyrkan köpt ut personal för 115 miljoner kronor under de senaste fem åren.

Anmälningar till Arbetsmiljöverket och domar i Arbetsdomstolen visar att det bland annat handlar om mobbning, utfrysning och trakasserier.

Källa: DN

estödslagen är handlingsdirigerande och till för att ge facket tolkningsföreträde. Regeln är inte avsedd att vara reparativ och ge skadestånd. Vi kan jämföra med LAS som både ska försöka förebygga osakliga uppsägningar och ge kompensation om så ändå sker. Arbetsrätten är uppbyggd för att understödja samförstånd mellan arbetare och kapital. I samförståndsmodellen är det tänkt att tvister om handlingsdirigerande regler ska lösas mellan fack och arbetsköpare i godo, och att skadestånd betalas ut i undantagsfall. Först om en arbetsköpare trilskas, vägrar ge studieledighet pga antifacklighet eller liknande och inte vill inordna sig i samförståndsmodellen så ska arbetsgivaren tryckas till med skadestånd. Här verkar AD anse att arbetsgivaren velat väl och snarare misstagit sig och blandat ihop studieledighetslagen och förtroendemannalagen. Om arbetsköparen dessutom hade fattat att de bara behövde få godkännande från kollektivavtalsfacket för att stoppa syndikalisterna att gå på kurs hade arbetsköparen inte haft problem, de hade troligen fått facket med sig. AD skriver att varken LS, arbetstagare eller arbetsköpare förstått lagreglerna. Jag tycker det låter som AD menar att det är lite slump vem som haft rätt enligt lag och inte.

Med detta i åtanke tror jag AD ställer höga krav på att LS verkligen har rätt enligt lag, så att LS bara vinner om arbetsköparens lagbrott är uppenbart. AD lyfter också fram förarbetets passus om att det ankommer på arbetstagaren att klargöra vilken utbildning hen ansöker om. Då har AD goda möjligheter att utgå ifrån vad arbetsköparen har förstått, inte bara vad arbetstagarna och LS har sagt. Det får heller ingen betydelse om arbetsköparen hade nekat all ledighet även om de förstått att det handlade om studieledighetslagen.

Min lärdom från detta fall och tidigare förluster i AD är att SAC har mindre chanser att vinna i de fallen där vi kräver skadestånd för att arbetsköparen har begått rättsliga misstag, jämfört då vi kan visa att de har uppsåt att bryta lagen. Att vi ändå vann en av tre frågor i dessa fall bör ses som en seger.

Erik Mägi
SAC:s rättskommitté

Glöggkväll hos Bergslagens LS

I mitten på december höll vi i Bergslagens LS vårt traditionsenliga glöggmys. Det var ett trevligt arrangemang som samlade bortåt 15 glada deltagare. Förutom fikandet kunde alla där välja att göra en egen pärlplatta i färgkombinationen (surprise, surprise) rött och svart. Riktigt snygga blev de.

Glöggmyset är ett av de trevligaste samkvämen vi har inom LS och hoppas att alla andra LS hade lika roligt som oss där innan jul.

Mikael Tsiouris
Bergslagens LS

Förhandlingskurs i Malmö

Malmö LS förhandlingskommitté har sedan sommaren 2014 varit kraftigt arbetsbelastad och decimerad, vilket har inneburit att ansträngningar gjordes för att välja in så många nya förhandlare i kommittén som möjligt. Det är med glädje vi kan konstatera att intresset var stort och antalet förhandlare i kommittén fördubblades. De flesta medlemmar kände sig dock, av förklarliga skäl, inte helt bekväma med att kastas in i ett ärendesystem och direkt börja förhandla. Givetvis var vi tvungna att se till att de fick lite mer kött på benen först.

Vi började se till att erfarna förhandlare tog med sig en ny förhandlare på varje ärende de tog och började planera inför en förhandlingskurs och en uppföljande studiecirkel. Förhandlingsutbildningen bedömdes ha störst förutsättningar att bli av med fart och kvalité ifall vi bad SAC om hjälp. Speciellt eftersom vi visste att förhandlingsutbildningar redan hållits i andra delar av landet. Datum spikades och den 17:e januari kom John Nordmark och Liv Marend ner från Stockholm.

Kursen blev en heldag där allt från det praktiska och juridiska förfarandet till feministiska strategier i det fackliga arbetet behandlades. Dagen avslutades med en uppskattad praktisk övning i form av rollspel. Bland de femton deltagare som gick därifrån lite mer självsäkra och målmedvetna fanns inte bara nya förhandlare utan även äldre som ville slipa sina färdigheter såväl som representanter för driftsektionerna på universitetssjukhuset och Backaskolan. Lika mycket som de nya eller återfunna kunskaperna betydde för deltagarnas självförtroende var utbytet av idéer och erfarenheter mellan passen och på lunchen viktigt.

Kort sagt blev kursen en välbehövlig vitamininjektion i Malmö LS förhandlingskommitté och redan har deltagare på kursen börjat ta sina första ärenden. Planen är nu att hålla en studiecirkel för dem som vill fördjupa sig i arbetsrätt. Förhoppningsvis lär vi nu av historien och ser till att hålla fortlöpande rekrytering och utbildning för kommittén.

Malmö LS

Röd-svart dag om Kurdistan

Ett femtiotal personer närvarade på Uppsala LS föreläsningar om den politiska miljön i Kurdistan.

Föreläsare gjorde Ferit Sincar från Demokratiska kurdiska Samhällscentret och journalisten Joakim Medin. Foto: Uppsala LS

Den 18 januari höll Uppsala LS åter igen det traditionsenliga arrangemanget Röd-svart dag. I denna upplaga handlade föreläsningarna om den politiska miljön i Kurdistan och kampen mot Islamska Staten (ISIS/IS).

– Vi upplevde att det fanns kunskapsluckor inom rörelsen kring vilka grupper som deltar i stridigheterna, och vad de representerar. Vi valde temat för att kunna bilda oss en uppfattning om vad som egentligen sker och vart man kan rikta solidaritetsarbetet, säger Rikard från organisatörsgruppen för Röd- svart dag.

Föreläste gjorde Ferit Sincar från Demokratiska kurdiska samhällscentret Uppsala och journalisten Joakim Medin som nyss kommit hem från att rapporterat från Kobane och andra kurdiska fronter.

Sincars föreläsning behandlade sambandet mellan utvecklingen i Rojava i Västra Kurdistan, fredsprocessen mellan turkiska staten och PKK, ledaren Abdullah Öcalan, samt vilka effekter och påverkan denna utveckling har i Mellanöstern.

Medin visade upp bilder från hans senaste resa till Kurdistan. Hans föreläsning hanterade dels motståndet mot IS och dels hur det Kurdiska civilsamhället hanterade omständigheterna.

Efter föreläsningarna svarade Sincar och Medin på frågor från publiken. Bland annat diskuterades USA's och Irans betydelse för konflikten.

Under dagen serverade Uppsala LS mat samt höll bokbord. Det uppskattas att femtiotalet personer besökte föreläsningarna.

Ingela Ekrelius
Uppsala LS

Ny utredning om visstidsfusk

EU har upprepade gånger riktat kritik mot Sverige för att reglerna om allmän visstid bryter mot EU-konventionen. Nu ska regeringen utreda möjligheten att stoppa missbruket av visstidsanställningar.

– Det borde gå ganska fort. Det handlar om att ändra några ord i en paragraf i las. Det är ganska enkelt om viljan finns. Riksdagen borde rösta om ett lagförslag i höst, säger Samuel Engblom, samhällspolitisk chef på TCO.

Källa: arbetet.se

Försök med sex timmars arbetsdag

Försök med förkortad arbetstid på Svartedalens äldreboende i Göteborg. Det följs med stort intresse både i Sverige och utomlands.

– Jag tror att det här är framtiden, säger undersköterskan Arian Hällgren.

Johanna Leppänen, som är enhetschef på äldreboendet, säger att schemaläggningen varit den stora utmaningen inför försöket, som hon bara ser fördelar med.

– Jag tror det kommer att gynna alla. Personalen får mer tid att vila upp sig på samt nya medarbetare de kan dela ansvaret med, vilket också kommer att gynna de boende.

Källa: DN

Fackliga ombud hotas

Flera fackliga ombud inom Transportarbetareförbundet har utsatts för allvarliga och upprepade hot som även riktats mot deras familjer. Hoten förekommer framför allt inom åkeribranschen.

– Det är ytterst allvarligt. Våra ombudsmän jobbar ju i en ganska utsatt miljö även normalt sett. När man sedan hotar dem och deras familjer har man passerat en gräns som är helt oacceptabel, säger Lars Lindgren, ordförande för Transport.

Källa: Prevent

Hur har det gått för våra nya LS?

LS-fanan tillverkades på 1920-talet och deponerades 1989 till Sundsvalls museum. När Sundsvalls LS nybildades hämtades den tillbaka. Foto: Lars Fersters

Sundsvalls LS - nyhärdad i strid

Snart två år har gått sedan Sundsvalls LS avd 34 återuppstod ur askan likt fågel Fenix efter att tidigare dött sotdöden. Nå, det är inte utan stolthet vi konstaterar detta faktum; den syndikalistiska fackföreningsrörelsen har ju haft representation och verksamhet här i våra trakter sedan tjugotalet nån gång, och nu har vi återuppstått. Vår LS hamnade omedelbart efter sin renässans i strid. Efter att en driftsektion upprättats på Sundsvalls Energis värmeanläggning Korstaverket, och dess medlemmar sökte ledigt för att delta i fackliga studier, så vägrade bolaget att tillmötesgå och godkänna denna begäran. Då var konflikten ett faktum och striden igång.

Turerna har varit många och har rullat fram och åter för att till slut i november månad förra året hamna som mål i Arbetsdomstolens lokaler i Gamla stan nere i Stockholm. Två månader senare, den 14:e januari, kom då till slut domen, som vi sett fram emot.

Den såg väl inte riktigt ut som vi hade tänkt oss. Domen får ses som en seger, visst, men blott en delseger. En av driftsektionensmedlemmar tilldömdes ett skadestånd då AD fastslagit att bolaget brutit mot studieledighetslagen. De andra två kamraterna fick ingenting, man kan säga att där slapp bolaget undan i brist på bevis.

Denna strid har varit myckert lärorik för hela vår LS eftersom alla turer med detta har engagerat och fått flera av oss på fötterna, inte blott denna driftsektions medlemmar. Det är detta som med ett annat ord brukar kallas för solidaritet. Men solidaritet är ett ord som förpliktigar, för den här kampen har kostat på. AD har dömt oss att betakla en tredjedel av bolagets rättegångskostnader, mycket pengar för en ganska liten och återstartad LS. Hur vi ska klara av detta är det vi samtalar om nu. Att kasta in handduken är det inte tal om. Allt det här har faktiskt styrkt oss och fått oss att "hålla vår fana högt", för att åter uttrycka sig i metaforer. Vi känner stolthet att vi nu bevisat att vi inte är någon "wannabe-fackförening"utan att vi duger till någonting i klasskampen. För det här med stolthet och självkänsla är någonting mycket viktigare än man kan tro.

Avslutningsvis vill jag säga att vi har öppnat ett konto till vår stridsfond, dit vi uppmanar kamrater utanför vår LS att stödja oss med för att kunna bygga upp vår stridskassa igen efter denna fight. Sätt in ert bidrag till "Stridsfonden" bg 341-0842. För det är så som Roffe Vikström skaldade: Vi har inget annat än vår solidaritet!

Lars Fersters
Sundsvalls LS

Se mer om domen och kommentar till insamlingen under Juridisk verktygslåda sidan 11.

Skaraborgs LS konstituerande möte i Skövde 20/6 2013. Foto: Skaraborgs LS

Medlemmar i Trestads LS agiterar i Trollhättan under Sommarturnén 2014. Foto: Sommarturnén

Trestads LS - peppar inför årsmötet

Det har nu gått fem månader sedan vi bildade Trestads LS. Vi organiserar arbetare i trestadsregionen vilket innebär Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla och orter runt om. Vi har under dessa fem månader varit delaktiga i SAC:s sommarturné som passerade städer i vårt upptagningsområde, genomfört en solidaritetsaktion mot Svenska Kyrkan och just nu förbereder vi oss för att hålla vår första fackliga grundkurs om en vecka. Det mesta arbetet har dock ägnats åt att arbeta in rutiner och bygga upp organisationen. Inför årsmötet som är i februari nästa år så kommer vi att ha en bra grund att bygga vidare på och mer kraft kan läggas på rekrytering av nya medlemmar genom bland annat att arrangera regelbundna fackliga verkstäder runt om i vårat upptagningsområde. Vi är också hoppfulla om att nästa år ha en fungerande driftsektion i trestad.

Trestads LS vill passa på att tacka för allt stöd som vi har fått under detta år och då framförallt till sekretariatet och Skaraborgs LS. Stödet har utan tvekan hjälpt oss i byggandet av Trestads LS, ett LS som kommer att vara både kampvilligt och långlivat.

Pontus Lejdström
Trestads LS

Skaraborgs LS – växer sakta

Skaraborgs LS har funnits i snart 1 ⅕ år och vi är i skrivande stund 14 medlemmar. Sedan uppstarten 2013 har vi fått in 6 nya medlemmar i LS och SAC. Vi växer sakta och jobbar vidare med att växa, detta är vårat främsta mål och vi har gjort en del olika värvningsprojekt som t ex Skaraborgs sommarturné. I det stora hela har det gått bra men självklart har det varit upp och nedgångar, vi har haft en hel del problem på grund av att många av oss inte har någon föreningsvana och detta har ibland ställt till det. Den största aktiviteten är i styrelsen och det administrativa arbetet, på grund av lågt medlemsantal, detta är ju självklart något vi försöker ändra på. Vi sköter vår egen introduktion genom att bjuda in medlemmar till fackliga grundkurser med jämna mellanrum, någon annan studieaktivitet har vi inte i dagsläget men det är på gång under nästa år.

Vi har inte haft något fackligt ärende ännu men varit behjälpliga i ett ärende som Karlstads LS har drivit. Vi har medlemsmöten varannan månad, där det genomsnittliga deltagandet är 5 personer. Just nu jobbar vi med planeringen för kommande årsmöte och vid det hoppas vi kunna skapa flera aktiva poster och därmed en aktivare LS. Vi jobbar även med att ta fram ett medlemsblad och en medlemsbok för att få en bättre kontakt med medlemmarna i vår LS. Det har varit mycket jobb med LS det senaste året men det har verkligen varit värt det, vi är väldigt glada och tacksamma för allt stöd vi fått från hela SAC-Syndikalisterna.

Philip Nehlin
Charlotta Öjersson
Skarabors LS

Ett bildkonstverk över Östersund samt Östersunds LS fana på 1 maj. Foto: Privat

Fokus:

Östersunds LS

Östersunds LS har SAC:s största geografiska upptagningsområde. Här berättar styrelsen om sitt arbete och Heléne Draheim skriver om 35 års engagemang. Inledningsvis gör vi några nedslag i Jämtlands och Härjedalens syndikalistiska historia.

> ***Det var också den verkliga storhetstiden på detta område för den speciella folkliga kampmetod, som SAC lanserat och praktiserade, nämligen - registret.***

Syndikalismen i SAC:s gestalt, alltså som organisation, fick tidigt insteg i Jämtland. Den första syndikalistiska lokalorganisationen (LS) bildades så tidigt som 1913. Platsen var Mörsil. Under 1914 tillkom fyra nya LS. En av de LS som bildades detta år var Östersunds LS med 82 medlemmar vid årets slut, en för tiden relativt hög siffra för nybildade LS. Efter mindre än två år nedlades den och har sedan återupptagits och åter nedlagts ett par gånger fram till 1924 då den återuppstod igen för att därefter leva vidare. /.../

Åren närmast efter 1920 fortsätter den positiva medlemsutvecklingen för de tre SAC-distrikten i Jämtlands län. Säskillt snabb och kraftig är expansionen inom landskapet Jämtland. Här ökar antalet LS stadigt varje år och når en höjdpunkt 1925 med 42 LS. /.../

Vid den här tiden hade SAC även fått insteg även vid övriga massfabriker i Jämtland. Största framgången hade man kanske uppnått i Järpen. Det uppgavs minns jag att LS största medlemsgrupp länge var fabriksarbetare, men också att många massarbatare i Hissmofors och Mörsil tillhörde SAC. Av arbetarna vid träsliperiet i Ulriksfors tillhörde en betydande grupp SAC redan från 1915. /.../ I början av 1919 gjorde också den troligen hittills kraftigaste SAC-inbrytningen i sågverksindustrin i Jämtland. det var när Gulålstjärns LS i Häggeås bildades i mars 1919. Nästan alla sågverkare gick med. Arbetsgivarnas vägran att erkänna LS och förhandla om LKS lönekrav utlöste en långvarig strejk. den slutade med fullständig seger för LS. /.../

Tidsperioden 1916-1925 är SAC:s stora expansionsperiod både numerärt och ideologiskt/organisationsmässigt. Medlemsantalet flerdubblas från mindre än 5.000 till närmare 40.000. Det var procentuellt sett en många gånger större ökning än för LO samma tid. Rörelsens grundprinciper och idéer accepterades mer och mer. I den fackliga debatten och samhällsdebatten i stort hade den aktualitet /.../ Bilden av syndikalismen i Jämtland/Härjedalen avviker inte från helhetsbilden av SAC:s ställning och utveckling. /.../

I Härjedalen skedde också något annat de här åren. Vi fick på kort tid en kraftig uppslutning kring syndikalismen av ungdom. Syndikalistiska Ungdomsförbundet hade här, och för lång tid framöver, ett av sina aktivaste och numerärt starkaste distrikt. /.../

1930-talet och början av följande decennium blev ju, som de flesta av er kanske vet, den period då SAC:s facklig och organisatoriska ställning inom skogsbrukets arbetsmarknad nådde sin höjdpunkt. Det var också den verkliga storhetstiden på detta område för den speciella folkliga kampmetod, som SAC lanserat och praktiserade, nämligen - registret. /.../ 1930-talets utveckling i stort för SAC inom skogsbruket hade också sin fulla motsvarighet i Jämtland och Härjedalen. /.../

Arbetare samlade till syndikalistmöte i Tåsjöbygden. De håller tidningen Arbetaren i händerna och något exemplar av Brand syns också.
Foto: Vilhelm Vikström/Jamtlis fotosamlingar

Om den organisatoriska utvecklingen kan det sägas, och det skulle kunna bestrykas med siffror, att såväl 1940-talet som årtiondet därefter uppvisade år av både medlemsökning och tillbakagång. Men den långsiktiga trenden är nedåtgående. /.../Men fortfarande har SAC så stark ställning inom skogsbruket, att organisationen inte kan negligeras. Som vi väl vet, deltar SAC som erkänd part i de stora avtalsförhandlingarna för skogens arbetare. Det har hela som grund i att vi ändå ganska väl behållit rörelsens inflytande i våra gamla registerområden, och därmed även viktiga områden av skogens arbetsmarknad. /.../ 1960-talet och 1970-talet ligger oss så nära i tiden att det ännu inte är historia.

G A Kronheffer

Ur Syndikalismen i Jämtland och Härjedalen.
Kort återblick vid distriktets 60-årsjubileum.

G A Kronheffer (1899-1994) satt 30 år som AU-ledamot i SAC:s Arbetsutskott. Han gick med i Gulåsträrns LS 1919 i Jämtland när han arbetade vid sågverk.

1 maj 1980 - en betraktelse över 35 års engagemang

ÖVERST **1 maj i Ramsele.** OVAN **Flygbladsutdelning på Gregoriemarknaden 8 mars.**
Foto: privat

Våren 1980 går jag sista terminen på Socialhögskolan i Östersund. Min politiska tillhörighet är allmänt vänster och min fackliga erfarenhet har tills nu bestått i ett ytterst kortvarigt medlemskap i SSR, där jag inte kände någon gemenskap med högavlönade läkare som strejkade för högre lön. Blev istället ett lika kortvarigt i SKTF, tills TCO:s styrelse valde att stödja Linje 1 i folkomröstningen om kärnkraft. Sitter hemma hos en kompis och bläddrar i SAC:s principförklaring. Bläddrar först lite planlöst, sedan är det något i texten som fångar mig. Börjar läsa mer ordentligt, bara nickar instämmande till det som står och så är jag fast! 1 maj 1980 blir jag medlem i Östersunds LS av SAC, en facklig hemvist som jag alltsedan dess tillhört. Och förresten inte bara en facklig, för i syndikalismen har jag också funnit min ideologiska och politiska hemvist.

I Östersunds LS på 1980-talet var flera av oss aktiva medlemmar småbarnsföräldrar och det var inte alldeles enkelt att kombinera föräldraskapet med deltagande i allehanda möten och andra aktiviteter. Framför allt inte när man som jag bosatt sig i Munkflohögen, en by fem och en halv mil från Östersund och med arbetsplatsen ytterligare tre mil bort. För att underlätta införde vi en del familjeträffar under året, där vi kombinerade möten med andra aktiviteter. Det var sommarträff i Munken, bärplockning i Duved, julgransplundring i Räcksjön. På årsmötena hade vi barnhörna och ibland barnvakt. Vissa traditioner höll i sig längre än andra. Fortfarande har vi bärplockning som höstens uppstartsaktivitet. Jag minns vad Winifred, en klok gammal kamrat sade vid något tillfälle då jag uttryckte dåligt samvete över att inte kunna vara så aktiv som jag ville:" Att leva och verka som syndikalist gör vi på olika sätt i olika delar av livet. Inget är mer viktigt än något annat." En annan sak jag minns att hon sade var att det finns många därute som lever som syndikalister, de vet bara inte om det! Två år i rad, i mitten av 90-talet, genomförde vi tillsammans med Fjällsjöälvens LS ett helt syndikalistiskt 1 maj-tåg. Det första i Ramsele och det andra i Östersund. Det var extra härlig känsla att gå med i dessa tåg! En efterföljare blev det en gång i slutet på 2000-talet då SUF återigen var lite livaktigt och då vi, SUF och LS tillsammans, arrangerade 1 maj-tåget och valde att kalla det för frihetligt för att få med våra unga anarkistiska vänner.

SUF-Östersund har vaknat till liv nu och då och under några år i senare delen av 1990-talet var det dags igen. SUF arrangerade 1 maj-tåg med stadens r:are och var mycket aktiva på agitationssidan och genomförde en och annan aktion som vi "gamlingar" i LS kunde hänga på om vi ville. Jag för min del upplever att SUF och även ett ungdomligare inslag i LS har betytt mycket för att själv orka vara aktiv. Man får helt enkelt lite draghjälp och en mängd positiv energi.

Jag är inte bara med i en fackförening. För mig är syndikalismen inte bara en facklig-politisk rörelse utan också en social rörelse. Kampen hör hemma i alla delar av samhället, både lokalt och globalt. Den hör hemma överallt där människor lever och verkar. Att vara syndikalist är för mig precis det, ett sätt att vara. Jag är och förblir syndikalist i själ och hjärta.

Heléne Draheim
Östersunds LS

Nytändning i LS

Heléne Draheim, Jonas Koller, P-O Graffmo och Magnus Olsson, sitter alla i styrelsen för Östersunds LS. Vi ses på Gamla Tingshuset mitt i stan, där LS brukar ha medlemsmöten och facklig verkstad.

Östersunds LS organiserar syndikalister i Jämtland, Härjedalen och delar av Västernorrland och har c:a 60 medlemmar. Det är SAC:s största geografiska upptagningsområde, men det ska aldrig kosta mer än 50 kronor att åka till ett medlemsmöte. LS betalar resekostnader därutöver. Styrelsen har även fått i uppgift från årsmötet att förlägga medlemsmöten på andra orter, så 2014 hade de möte i Sollefteå där det finns flera aktiva medlemmar.

FACKLIGA ÄRENDEN

Östersunds LS hade tidigare en facklig kommitté, men den har ersatts av fackliga verkstäder som hålls samtidigt som medlemsmötena. Vid behov kommer kommittén att startas upp igen. Många fackliga frågor löses emellertid direkt över telefon och styrelsen delar på att ansvara för telefonen. Just nu är det Jonas Koller.

– Rådgivningen över telefon fungerar bra och det mesta går att hitta om man slår på det eller så ringer jag vidare till någon annan i styrelsen, berättar Jonas, som till vardags arbetar som fritidspedagog i Krokoms kommun.

– Exempelvis har jag fått frågan vad som gäller vid betald övertid.

OVAN **Magnus i Östersunds LS styrelse.** STORA BILDEN **Helene och Jonas i Gamla Tingshusets ateljé där Östersunds LS ofta har medlemsmöten och facklig verkstad.** Foto: Mikael Lindegren

Några av medlemmarna i Östersunds LS gick en facklig grundkurs i Skogsnäs och på senare tid har de varit på Branschkonferensen och ytterligare en förhandlingskurs i höstas.

– Åk på kurs! Vi uppmanar alltid medlemmarna att åka på kurser och konferenser som anordnas och påminner om att LS kan stå för delar av kostnaden, berättar Helén.

– Vi lär oss även mycket av att arbeta

ÖVERST **Årsmöte i Sollefteå med Generalsekreterare Liv Marend närvarande.** OVAN **P-O som sitter i styrelsen för Östersunds LS.**
Foto: Mikael Lindegren

med förhandling i praktiken och arbetsköparna vet inte vem som sitter på kunskapen, berättar P-O. Mot Svenska Kyrkan, så trodde de att en av våra förhandlare var någon arbetsrättslig expert. Vi drev på och var minst lika duktiga som de. Och vi skrämde dem!
– Vi drar nytta av varje förhandling och får gemensam kunskap som är värdefull, säger Heléne.

SVENSKA KYRKAN

Ärenden som dras i långbänk riskerar alltid att slita på de medlemmar som driver ärendet. Mot Svenska kyrkan delade Östersunds LS på arbetet på fackliga verkstäder för att avlasta. En medlem förmedlade till de andra vad som behövde göras och så mycket som möjligt försökte göras direkt på facklig verkstad. Rättshjälp söktes och beviljades också av SAC och SAC:s fackliga samordnare John Nordmark var ett viktigt stöd. Ärendet slutade med en förlikning och medlemmen ersattes med 300.000 kronor.

Viktiga erfarenheter från ärendet är att inte låta ett ärende växa. Det är lätt att det under förhandlingens gång dyker upp nya saker som det finns anledning att driva, men ärendet måste vara hanterbart och det kan vara en strategi från arbetsköparen att diskutera saker som inte har med det ursprungliga ärendet att göra, konstaterar vi tillsammans.

FILMVISNING ETT BRA SÄTT ATT NÅ UT

På Civilkuragets dag 2014 hade LS en lyckad filmvisning med efterföljande snack, vilket visat sig vara ett bra format för att nå ut. "Två dagar, en natt" hette filmen, som senare prisades med en guldbagge och något liknande planeras inför 8 mars.

Även teater ordnades på 100-årsjubileet, då Teater Sláva från Huddinge bjöds in med sin föreställning om Joe Hill. Även det anordnades på Gamla Tingshuset, där vi sitter idag.
– Vi har samarbetat med bland anat Folkets Bio och skapat arenor vid tillfällen som passar oss, säger Jonas.

Efter snart 35 år i LS har Helén sett både upp- och nergångar för Östersunds LS.
– Det var en period när LS kändes lite trött, men nu har LS fått en skjuts med nya medlemmar i styrelsen och ny aktivitet, avslutar Heléne.

Mikael Lindegren
Infrormationsorganisatör

Kommande aktiviteter i Östersunds LS

INTERNATIONELLA KVINNODAGEN, SÖNDAG 8/3

Östersunds LS är en feministisk fackförening och vill därmed synas och värva fler medlemmar denna dag. Därför deltar vi i en temadag anordnad av Region Jämtland/Härjedalen.

Dagen börjar 10.00 och håller på till 17.00.
Platsen är Storsjöteaterns foajé, Östersund.

Många olika organisationer deltar med föreläsningar och aktiviteter. Östersunds LS kommer att ha bokbord och även ge en föreläsning. Kom dit och snacka, lyssna eller kanske dela ut våra flygblad!

Se mer info på vår hemsida: www.ostersundls.blogspot.se

ÅRSMÖTE, LÖRDAG 21/3

Vad kan LS redovisa för 2014 och vad ska vi göra 2015?
Kom till Folketshus i Hissmofors, Krokom kl.11. Mötet slutar senast kl.15, inräknat lunch som LS bjuder på.
Var med och påverka LS verksamhet. Det är vi medlemmar som tillsammans utgör LS. Kanske känner du att du har möjlighet att engagera dig mer i LS framöver. Alla insatser är välkomna. Är du intresserad av ett förtroendeuppdrag, t.ex. i LS' styrelse eller i den fackliga kommittén? Hör då av dig inför årsmötet, 070-283 37 23. Ring eller mejla även för vägbeskrivning/samåkning.

KOM IHÅG Det ska inte kostar mer än 50 kronor att ta sig till Östersunds LS möten. Skriv/mejla en reseräkning med ditt kontonummer för kostnader över 50 kronor.

”Vi hjälps åt med det som behövs”

Så jobbar styrelsen i Östersunds LS. Vad innebär det att vara förtroendevald? Vad är roligast med uppdraget?

P-O GRAFFMO, UNDERSKÖTERSKA
Jag har bott här på Frösön större delen av mitt liv. Jag arbetar natt på ett äldreboende som undersköterska och jag har varit LS-medlem sedan 2003. Jag har suttit i LS styrelse sedan 2012 och kände de som redan satt i styrelsen, så det kändes bra att bli mer delaktig. Glädjen med det hela är samarbetet mellan oss och en höjdpunkt 2014 var filmvisningen på Civilkuragets dag. Vad jag hoppas på 2015 är att SAC ska gå framåt som fackförening, gärna genom prestigesegrar mot någon stor arbetsköpare. Ett tips till den som vill engagera sig i en LS-styrelse är att erfarenhet av förenings- och styrelsearbete inte är nödvändigt, även om det är till nytta. Poängen är att man lär sig tillsammans med de andra i sin LS.

MARIA FREDRIKSSON, MEDICINSK SEKRETERARE
Jag arbetar på Östersunds sjukhus som medicinsk sekreterare och bor i Ås 1,5 mil väster om Östersund. Jag blev medlem december 1989 och är kassör och redogörare i LS och har suttit i styrelsen c:a 15 år. Jag var även kassör i Duveds LS, där jag var med tidigare. Jag fungerar även som sambandscentral ibland, gör utskick, sammanställer omröstningar m.m. men har inte varit så aktiv de senaste två åren. Det fackliga arbetet tycker jag är roligast och viktigast, men även samarbetet inom styrelsen och den utåtriktade verksamheten. Ska jag nämna en höjdpunkt från 2014 var det att vi vann ett ärende mot Svenska Kyrkan. Äntligen! Kongressåret 2015 hoppas jag att centrala fackliga ombud kommer tillbaka, åtminstone så man kan få konsultera nån sakkunnig per telefon. Tur att John Nordmark finns på SAC. Vi hade inte klarat ärendet mot Svenska Kyrkan utan honom, men det är för lite med en person.

HELÉNE DRAHEIM, SOCIALARBETARE
Jag bor i Ås, en by belägen strax utanför Östersund. Jag är socialarbetare sedan 1980, vilket är samma år som jag gick med i Östersunds LS. För närvarande arbetar jag halvtid som kurator på Birka folkhögskola och halvtid som handledare inom arbetsrehabiliteringen i ett arbetskooperativ, eller som det numera kallas *arbetsintegrerande socialt företag*. Jag har suttit i styrelsen från och till sedan 1980-talet och har många år suttit i fackliga kommittén samt varit ordförande vid behov ett flertal år och hade då också hand om LS-telefonen. Jag har inget speciellt ansvarsområde idag. Vi hjälps åt med det som behövs. Inför Kongressåret 2015 hoppas jag att fler fattar vilket bra fackligt alternativ LS är och att fler medlemmar blir aktiva och att den ideologiska delen av de syndikalistiska rörelsen får ett större utrymme i organisationen. Tips till medlemmar som vill engagera sig i en LS-styrelse är att inte ta på sig för mycket och sedan sluta för man inte orkar. Bättre träna på att säga nej. Om man jobbar tillsammans och hjälps åt så blir allt så mycket enklare.

JONAS KOLLER, FRITIDSPEDAGOG OCH IDROTTSLÄRARE
Jag jobbar som fritidspedagog och idrottslärare på en skola i Krokoms kommun och barnen jag jobbar med är mellan sex och nio år. Jag bor i Östersund och blev medlem i LS för ungefär sex år sedan och har suttit i styrelsen i c:a 4 år. Jag satte mig i styrelsen för att göra det jag kan för att LS ska finnas kvar och växa. Jag har haft LS' mobiltelefon i något år och är därmed den man först kommer i kontakt med då man ringer till LS. Roligast är att kunna bistå och hjälpa andra i deras arbets- och livssituation. Det är även roligt att träffa och diskutera med trevligt folk som är med i LS. Jag var med på Sommarturnéns värvning under Urkult-festivalen i Näsåker utanför Sollefteå. Östersunds LS var medfinansiär till Sommarturnéns arrangemang där. Självklart hoppas jag att det fackliga arbetet ska fortsätta starkt och framgångsrikt även 2015 - både nationellt genom SAC och lokalt i LS. För de som vill engagera sig i LS vill jag säga att det inte kräver förkunskap eller måste vara en uppoffring. Alla kan vi bidra på något sätt och ge den tid och det kunnande vi har. Det är vi medlemmar som är LS!

Sammanställt av
Mikael Lindegren
Informationsorganisatör

Elise Ottesen-Jensen

OTTAR OCH SYNDIKALISMEN

Elise Ottesen-Jensen är mest känd som sexualpolitisk pionjär; när hon 1933 grundade RFSU var hon redan etablerad som agitator och skribent med signaturen Ottar. Under åren som 1922-24 redaktör för den omstridda kvinnosidan i Arbetaren blev hon mentor för den blivande författaren Helga Johansson (aka Moa Martinson).

Ottar och Helga var tillsammans med Hilma Hofstedt, Ada Schiött, Maria Albàn och Emmy Melin pionjärer som ofta verkade i motvind. (Se mina texter i Syndikalisten 8/2011 respektive 1/2012.) Långt in i efterkrigstiden var kvinnor frånvarande inom SAC. Både bokstavligt och bildligt talat. Andelen kvinnliga medlemmar var 12 % fram till 1960-talet, då andelen successivt började öka för att 1980 nå 15 %.

Fortsatt nyrekrytering och facklig reorganisering under 1980-talet medförde att andelen kvinnliga medlemmar återigen fördubblades på tio år. De senaste tjugo åren har andelen legat still kring 35 %.

HOMOSOCIALITETEN IFRÅGASATT

Ottars syndikalistiska insikter var inget övergående fenomen. Det handlade om en livslång relation till SAC, även om hennes aktiviteter inom organisationen var begränsade till mellankrigstiden. Men nog så betydelsefulla.

I kongressdebatten 1935 om Arbetarens sjunkande upplaga föreslog Helge Lindgren (ombud från Uppsala LS) att kvinnosidan skulle återinföras. Ett förslag som inte föll alla ombud på läppen. Då fick Ottar som representant för de osynliggjorda tillåtelse (sic!) att som enskild medlem intervenera och kommentera rörelsens homosociala karaktär:

"Kongressens ombud sitta här som representanter för en klass, men representera en ganska underlig klass, en klass utan kvinnor. Åtminstone får man den uppfattningen, när man hör de olika talarna yttra sig i förslaget om kvinnosida.

Ni låter de kvinnor, som skola fostra edra barn vara utan tidning. Skall hon vara med om att bära det tunga, då bör hon också vara med om att dela edra glädjeämnen. Jag yrkar bifall till förslaget om kvinnosida."

Resultatet blev att Ottar under några år återkom som redaktör för kvinnosidan, innan verksamheten inom RFSU blev alltför krävande. Att hon därefter blev en uppskattad gäst vid flera SAC:s kongresser kan vi ana i min utskrift av hälsningsanförandet vid öppnandet av jubileumskongressen 1950. Men unna er gärna ett par minuter åt Ottars känslosamma talekonst förmedlad på en ljudfil på ARAB:s hemsida: http://www.arbark.se/2009/05/digitalisering-av-ljudband/

PIONJÄRER I FOLKHEMMETS SKUGGA

Att respekten var ömsesidig går att avläsa i en intervju med Gottfrid Lind i Linsälls LS (som gjordes 1974 av GA Kronheffer och Bertil Dahlberg). Bland annat berättade Lind om sin roll i organiseringen av Ottars årliga föredragsturnéer i Härjedalen under 1930-talet. När Ottar skulle föreläsa första gången i Sveg om "Sexuella spörsmål" var föreståndaren för Godtemplarhuset ovillig att hyra ut stora salen. LS skulle få nöja sig med lilla salen.

Här är ett lätt redigerat axplock från Gottfrid Linds berättelse:

"- Hörredu, hur kan du bestämma att folk inte ska gå hit? Vi har farit runt Härjedalen tillsammans så jag har sett hur mycket folk som kommit till hennes föreläsningar.
- Aldrig i livet på ett sånt där föredrag, sa han.

Efter visst dividerande blev min svåger Lars Bengtsson övertalad att öppna mötet. Och när han hälsade välkommen var det så mycket folk att vi fick ställa ut extra stolar i farstun."

När Ottar vid 82 års ålder återkom som gäst vid 1968 års kongress tackade hon återigen sina syndikalistiska vänner för "att ni gått absolut i spetsen". (På RFSU:s kongress 1936 deltog 18 medlemsorganisationer – 11 av dessa var LS.) Samtidigt noterade hon att många "resliga furor i den syndikalistiska skogen" hade fallit sedan kongressen 1950; hennes önskan hade varit "att de allesammans hade kunnat få uppleva generalstrejken i Frankrike".

Kristian Falk
Enköpings LS

”Det var ni som vågade.”

SAC spelade en avgörande roll för bildandet av RFSU – Riksförbundet För Sexuell Upplysning. Följande tal höll grundaren Elise Ottesen-Jensen på SAC:s kongress 1950.

Ottar talar på SAC:s kongress 1968.
Foto: Arbetaren

Efter att Oscar Jansson i SAC:s Arbetsutskott hälsat Elise Ottesen-Jensen välkommen som dagens enda kvinnliga gäst vid SAC:s trettonde kongress 1950, möts Ottar av ovationer och när applåderna lagt sig bjuder Ottar på denna hälsning:

Ni tar ju nästan ordet ur munnen på mig, när jag ser er allesammans. Så känns det.

Liksom ABF har Riksförbundet för Sexuell Upplysning haft den lyckan att kunna samla inom sig villiga krafter från alla arbetarrörelsens olika grenar till ett gemensamt arbete på den kulturella fronten. För Riksförbundets vidkommande även i en direkt aktiv kamp. Det blir således alla dessa krafter samlade som kommer att skriva Riksförbundets historia.

Men dess förhistoria har ni skrivit. Det var LSarna och ungsocialistiska klubbarna som vågade att öppna talarstolar och ställa till förfogande lokaler och vara trogna ”Jimmie Higginsar”. Som sprang och satte upp affischer med det där förskräckliga ordet ”sexual”. Som idag har nästan blivit comme il faut.

Det var ni som vågade att ge den osedliga gumman åren. Officiellt. Det var ni som bjöd den osedliga gumman hem att ligga, ibland på golvet men i alla fall under tak hos er. Medan hon utförde det arbete som grundla Riksförbundet för Sexuell Upplysning. Och det är ni som än i stor utsträckning håller i tömmarna

> ***Allt för länge var SAC en mansrörelse. Titta på fotot från den första kongressen! En liten kvinna sitter hopklämd bland alla karlarna ....***

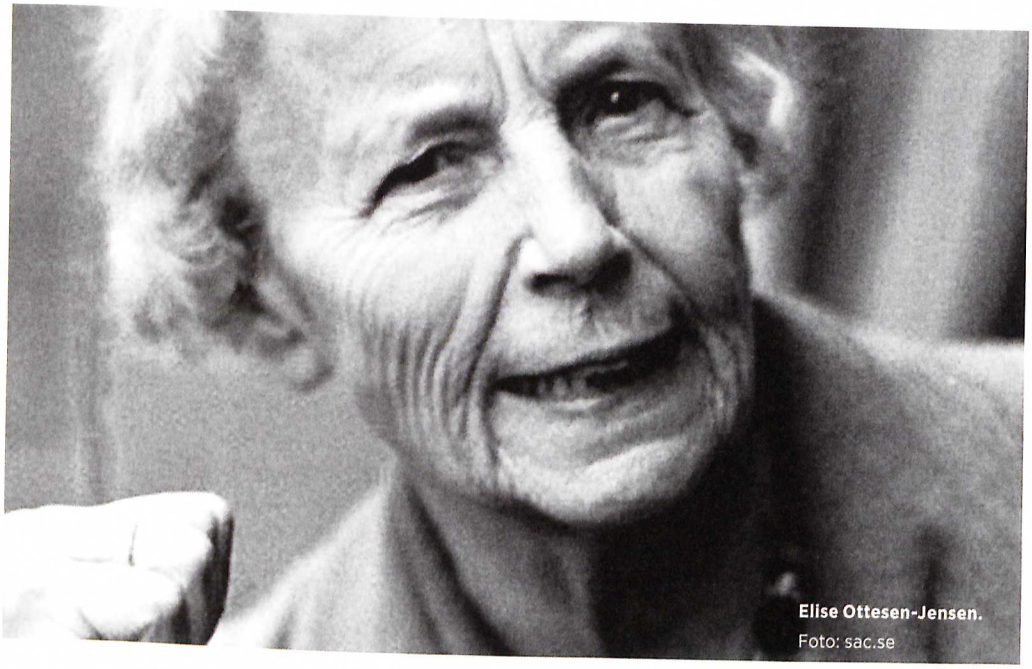

Elise Ottesen-Jensen.
Foto: sac.se

och gör grovgörat ute i alla hörn och kantrarne för det arbete som Riksförbundet för Sexuell Upplysning har i sitt program.

I viss mån fick jag anledning att personligen göra en liten insats igen. Bland annat i form av att röja marken för den kvinnorörelse som så småningom kom inom SAC. Allt för länge var SAC en mansrörelse. Titta på fotot från den första kongressen! En liten kvinna sitter hopklämd bland alla karlarna ....

Den kvinnorörelsen har i sin tur sedan gjort stora insatser, både inom SAC och inom Riksförbundet för Sexuell Upplysning. Man skall ju vara snäll på en högtidsdag, men det var icke utan att man tände lite den dagen ni hade ett jubileumsnummer och presenterade SAC-jubilaren. Och ungdomsförbundet. Men glömde kvinnoorganisationen. Fy på sig!

Emellertid betyder kvinnornas arbete något ofantligt mycket för de mål som både SAC och Riksförbundet har satt sig.

Jag menar icke att frigörelsen skall vara en kvinnosak. Lika lite som den skulle vara en mansfråga. Den är en mänsklighetsfråga. Och den är en fostringsfråga. Och fostringen börjar i hemmet.

Ja, freden läggs i hemmet och frihetstanken må läggas i hemmet! (Dunkar näven i talarstolen.) Och samhörigheten må läggas i hemmet. Och exemplet må läggas i hemmet. Och alltså skall det ske av man och kvinna samfällt!

Inom Riksförbundet för Sexuell Upplysning ser vi alltför svåra vådor av den felaktiga fostran som sker i detta landet. Så att man ännu idag kan diskutera om aga skall vara fostringsmedel i hem och skola. Här har ni ju egentligen fostran för krig, fostran för våld, fostran för makt. För den som har makten och skall använda den mot den som är svagare.

Vi ser följderna i neuroser av alla möjliga slag. Och vi vet att vi kommer i viss mån till rätta med den när människan blivit vuxen, men det är de fröna som sås i barnkammaren – det är de fröna som sås därhemma – som är avgörande för hur plantan ska bli. De fröna som sås i barnasjälen, när den ännu är mjuk som vax och man kan göra så djupa bestående intryck.

När Riksförbundet för Sexuell Upplysning idag hyllar SAC så är det naturligtvis inte minst med tack för all hjälpen i portföret. Med tack för all den hjälpen ni ännu gör idag, för att ta gemensamma tag för gemensamma mål. Men ville vi även särskilt hylla er för att ni aldrig sluppit taget på frihetens och fredens fana!

Det betyder: Håll den alltid högt! Glöm aldrig att arbeta och göra nya insatser, och stimulera därhemma så att nästa generation gör nya insatser.

Ty det är kulturkampen!

Elise Ottensen-Jenssen
Tal på SAC:s kongress 1950

Medlemmarna måste fatta viktiga ekonomiska beslut

Federativs Förlagshus AB har i uppgift att förvalta organisationens kapital som är uppbundet i fastigheten på Sveavägen 98 och Joe Hillgården i Gävle samt det ekonomiska ansvaret för den blygsamma bokutgivningen i Federativs Förlag. Fastighetens avkastning slussas till största delen vidare till dotterbolaget Arbetaren Tidnings AB genom vilket organisationen ger ut tidningen Arbetaren. Båda styrelserna består av samma personer; Martina Hansen som styrelseordförande, Jobjörn Folkesson, Martin Nord, Tomas Tengmark och Per Enqvist. Formell VD är SAC:s kassör, f.n. Thomas Carlsson. Ekonomin i FFAB är stabil och följer uppställda direktiv och prognoser.

Verksamheten bedrivs affärsmässigt och inkomsterna från uthyrningen rullar in. Ett extern förvaltningsbolag sköter den dagliga driften och sedan den stora genomgripande renoveringen under åren kring decennieskiftet är det relativt lugnt. Det stora problemet är dotterbolaget ATAB, som inte mäktat med att vända sina siffror och nu har vi kommit till en punkt där bolagsstyrelsen anser att det är dags att organisationen tydligt klargör sina önskemål och tar ställning till de alternativ som de givna förutsättningarna tillhandahåller. Det handlar om ett strategiskt vägval som enligt oss sträcker sig utanför vårt mandat och det är ägaren, SAC och i förlängningen medlemmarna, som måste ta de besluten.

Tidningen Arbetaren tappar prenumeranter och nu är läget akut. Det här är naturligtvis en på inget sätt unik situation för papperstidningar i dagsläget, men då antalet prenumeranter är intimt sammankopplat med det presstöd som lite är förutsättningen för utgivningen är det till föga hjälp. I dagsläget ligger prenumerantantalet strax under 2000 - vilket är "nästa" presstödsgräns och som 2016 kommer att få genomslag med minskade intäkter på 700 000. Denna 0,7 miljon är ingenting som moderbolaget har möjlighet att gå in och täcka upp. Det underskott som moderbolaget har möjlighet att täcka begränsas av dess överskott. Moderbolagets överskott ska dessutom räcka till att amortera på lånen för att inte urholka fastighetens värde/SAC:s kapital och bygga upp en rimlig reservbuffert. Samtidigt ändras nu delvis presstödsreglerna och villkoren för webbaserade tidningar förändrats/förbättrats. Chefredaktören för Arbetaren jobbar därför även på ett förslag att eventuellt konvertera Arbetaren till en webbtidning för att kunna jobba med snabbare nyheter och spara pengar på främst tryck- och distributionskostnader.

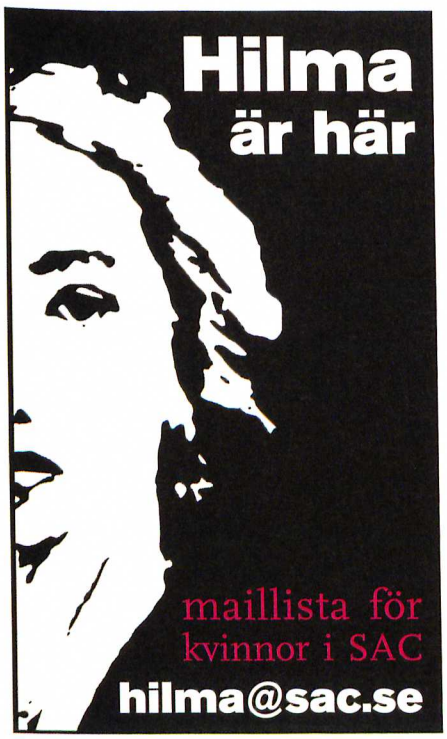

Martina Hansen.
Foto: Mikael Lindegren

Med vikande medlemsbas sviktar även moderföreningens (SAC:s) separata ekonomi, med budgeterade underskott och begränsat utrymme för investeringar och satsningar. Bolagsstyrelsen vill att kongressen beslutar hur den vill förhålla sig till bolagen. Vi föreslår till CK-helgen (14-15 februari 2015) att organisationen börjar fundera kring nedanstående förslag:

* Säkra huset som stabil inkomstkälla där värdet inte urholkas, vilket kort innebär att mer värde inte tas ur FFAB än vinsten huset genererar. * Villkora vinsten i fasta procentsatser där exempelvis 50% av överskottet tillgängliggörs för dotterbolaget att täcka uppkomna förluster och 50% används till att återföra villkorade aktieägartillskott.

Medlemmarna i förlängningen kongressen bör utvärdera hur mycket man är villig att bidra med till tidningen Arbetaren. SAC behöver ställa sig frågan vad man vill med utgivningen och formulera ett hållbart syfte och mål samt utvärdera, utan detta är det inte försvarbart att riskera framtiden. Det behövs en tydlig vilja från ägaren om bolagsstyrelsen ska kunna driva verksamheten under de förutsättningar som gäller. Idag bidrar centralorganisationen med ca 850 kronor till varje betalande prenumerant för att driva tidningen. Detta samtidigt som stora IT-investeringar i exempelvis medlemsregister uteblivit.

Om du har kommentarer, idéer eller vill veta mer kring verksamheten i SAC:s bolag är du välkommen att kontakta mig/styrelsen på martina.hansen@federativs.se, vi kommer läsa allting och svara så utförligt vi kan.

Maja Hansen
Federativs Förlagshus AB
Malmö LS

Erövra byar och städer

En bred klasskamp förutsätter en ny offentlighet, skriver Rasmus Hästbacka i första delen av sin debattserie om SAC:s framtid.

När den gamla arbetarrörelsens var en kraft att räkna med låg styrkan inte bara i produktionen, utan också och i en "proletär offentlighet" i det civila samhället. Den epoken är slut. Om syndikalister bygger en ny offentlig arena kan vi gå i bräschen för samhällsförändringar. Det menar Rasmus Hästbacka i följande artikel. I artikelns andra del kommer han att föreslå tre fronter att mobilisera kring: offentlig välfärd, "social lön" och lönekamp i privat sektor. Om vi lyckas blir också full sysselsättning och 6-timmarsdagen realistiska mål.

FACKET I CIVILSAMHÄLLET

På följande rader vill jag göra en historisk tillbakablick för att hitta vägar framåt för syndikalismen. Jag fokuserar på fackets roll i det civila samhället och behovet av en ny offentlighet. Dessa begrepp har begravts med den gamla arbetarrörelsen och omdefinierats av nyliberalismen. Jag vill återta begreppen för att diskutera möjligheterna att bygga en folklig motmakt idag.

FYRA ROLLER

Syndikalismen föddes ur arbetarklassens gemensamma intressen mot kapitalägarna och deras stat. Den konflikten består. Den kapitalägande klassen spelar många roller: den är arbetsköpare, varuförsäljare, hyresvärd, bankir och politisk makthavare. Kapitalet är också medieägare och kulturproducent. I Sverige brukar man tala om arbetarrörelsens "två grenar": Partiet i staten och Facket i produktionen. Det är ett snävt synfält.

Rasmus Hästbacka.
Foto: Privat

Arbetarrörelsen byggdes utifrån främst tre sociala roller: arbetarens roll som producent, konsument och "medborgare" eller samhällsmedlem. På arbetsmarknaden bildades fackföreningar. På varumarknaderna inrättades konsumentföreningar. På bostadsmarknaden bildades hyresgäst- och bostadsrättsföreningar. Facken inrättade också arbetsförmedlingar och kamporgan för arbetslösa. Därutöver skapades studieförbund, Folkets hus, Folkets park, rörelsestyrda tidningar, förlag, teatrar, bibliotek och andra forum.

En fjärde social roll var nedtonad men den ignorerades inte: rollen som privatperson med familje- och släktskapsband. Denna privata sfär lyftes upp som samhällsfråga av arbetarrörelsen och ännu mer av kvinnorörelsen. Hit hör kampen för sexualupplysning, preventivmedel, barnomsorg, skydd mot mäns våld i hemmet med mera.

I grannskapen, på arbetsplatserna och i urbana centra sammanstrålade floran av föreningar. Detta civilsamhälle utgjorde en proletär offentlighet, en arena av mötesplatser och oberoende medier. Det var en motvikt till överhetens röst. Överheten ägde statsapparaten och företagen. Men i det civila samhället pulserade en motkultur som ägdes av folket. Det var en reell motmakt. Den kapitalägande klassen konfronterades i alla sina roller. Så förändrade människor sina liv.

SOCIAL REVOLUTION

I fackföreningarna och det civila samhället såg syndikalisterna fröna till ett nytt samhälle. I SAC:s principförklaring från år 1922 avtecknas en framtida brytpunkt då arbetarnas organ ska "undantränga, övervinna och ersätta kapitalismens organ" och "de statliga maktorganen".

De nya organen skulle bestå av lokala stormöten som utsåg någon form av arbetarråd, konsumentråd och medborgarråd. Råden skulle förenas i allt större branschvisa och geografiska federationer. Så avsåg man att erövra arbetsplatser, bostadsområden och hela städer. Realismen i detta projekt bevisades i den storslagna spanska revolutionen 1936-39. Arbetarnas självförvaltning stupade förvisso mot yttre angrepp, men den föll inte på någon inre orimlighet. Revolutionen krossades av världens alla totalitära och liberala regeringar som hade möjlighet att påverka utgången.

EN FÖRLORAD DRÖM?

I Sverige har arbetarrörelsens föreningar förlorat förmågan att mobilisera. De har marginaliserats och försvunnit eller in-

> *Vi lever inte under våldet och svälten som drabbade arbetarrörelsens pionjärer. Vi lever på deras landvinningar.*

tegrerats med kapitalägarna och staten. Det en gång progressiva civilsamhället är borta. Det offentliga rummet domineras av maktens lögner och kommersens brus. Vad händer i frånvaron av levande folkrörelser? Jag vill beskriva det så att vi alla reduceras från samhällsvarelser till privatmänniskor. Vi blir isolerade atomer: i hemmet, på varumarknaderna, i karriären eller kneget. Vi blir maktlösa entiteter av köpkraft och arbetskraft.

Såvitt jag kan se är idéerna i 1922 års principförklaring fortfarande giltiga. Idag återuppbygger syndikalister organiseringen på arbetsplatserna. Det är klasskampens ryggrad. Men vår fackförening behöver sträcka ut sina tentakler i det civila samhället. Vi bör bygga en ny offentlighet, en motoffentlighet. På en sådan arena kan dagens spridda öar av arbetarkamp förenas i bred klassolidaritet. Där kan en ny motkultur stärka vår känsla av värdighet och kapaciteten för kollektiv handling. Med utgångspunkt i produktionen kan vår fackliga kamp gå i bräschen för samhällsförändringar.

Personligen är jag hoppfull. Vi lever inte under våldet och svälten som drabbade arbetarrörelsens pionjärer. Vi lever på deras landvinningar. Men vi måste ändå börja på ett ganska primitivt stadium. Första steget är att erövra själva begreppen.

ETT FÖRSTATLIGAT BEGREPP

I Sverige har vi knappt några begrepp för att tala om fackets roll i det civila samhället. I exempelvis USA talar de fackliga organisatörerna om "community unionism" eller "social movement unionism". De organiserar civilsamhället på ett medvetet sätt. Det svenska språket har inga motsvarande termer. Om vi översätter "community" landar vi i "samhället", men i Sverige associeras samhället med staten. Socialdemokratin har förstatligat begreppet. Ett progressivt civilsamhälle är en motvikt till både staten och kapitalet. Men om vi talar om "civilsamhället" landar tanken i kapitalets skugga. I Sverige har konservatismen och sedermera nyliberalismen lagt beslag på idén om vad det civila samhället är och kan vara.

ETT REAKTIONÄRT BEGREPP

Låt oss vara klara över vad nyliberalismen går ut på. Politiken stadfäster kapitalägarnas ställning som samhällsklass. På det retoriska planet ställer nyliberalismen "individens frihet" och "civilsamhällets omsorg" mot "statens tvång". I praktiken eftersträvas ett civilsamhälle för patriarker som leder företag och familjer. Den hyllade individen är en privilegierad man som lever på arbetares underbetalda arbete och på kvinnors obetalda arbete. Undersåtarna ska hänvisas till den rikes välgörenhet och marknadens disciplin. Det är ett reaktionärt civilsamhälle som eftersträvas.

Nyliberalismen bygger dessutom en stark välfärdsstat för rika män. Politiken är inte marknadsliberal. Den innehåller alltid statlig subventionering av stora företag och rika hushåll. Under Ronald Reagans presidenttid (1981-89) blev den amerikanska staten allt större, mer protektionistisk och militariserad. Den enda marknad som ligger nära den liberala retoriken är den globala finansmarknaden, men även där gör staten massiva räddningsaktioner. Sammanfattningsvis kan sägas att nyliberalismen flätar samman ett auktoritärt civilsamhälle med en auktoritär stat.

VAD BÖR GÖRAS?

Hur kan syndikalister bygga en motoffentlighet? Vilka föreningar kan vi samarbeta med? Jag har inga säkra svar men tre saker står klara för mig. För det första ska vi inte liera oss med de stora samförståndsfackens representanter. Gräsrötterna är våra kamrater. För det andra är det irrelevant att försöka ena alla organisationer som har en vänsteridentitet. Politiska etiketter säger inget om vad folk står för, vad de vill eller hur de agerar. Det är min erfarenhet. Den tredje saken är att en offentlig arena bara kan byggas genom kampen för breda klassintressen. Nu menar jag inte att SAC ska klubba ett allomfattande politiskt program. Då skulle vi förmodligen bli en uppblåst liten sekt. Jag ser tre viktiga fronter för oss syndikalister. Dessa kommer jag att diskutera i artikelns avslutande del. Då berör jag också hur feminism och antirasism kan föras in i klasskampen.

Rasmus Hästbacka
Umeå LS

Något måste göras

2014 har varit ett år av ökad fascistisk aktivitet i Europa, med attacker på migranter och aktivister och ökad repression mot fack och sociala rörelser. Många verkar tagna på sängen, andra upprörda men inte förvånade

Illustration: Hanna Peterson

Vi har de senaste åren sett en omfattande normaliseringsprocess i Sverige. Massmedia och etablissemang har slagit sig i slang med SD och aktivt gett rasistiska åsikter utrymme.

Rasism blev främlingsfientlighet. "Att våga ta debatten" handlade i slutändan om att lyfta invandringen som problem och normalisera attacker på flyktingar och invandrare. Attacker på kvinnor med sjal och tiggare bagatelliserades. Under valrörelsen slogs protesterna mot de rasistiska partiernas torgmöten och demonstrationer ner med övervåld och ibland löjeväckande nit av ordningsmakten.

När det med all tydlighet blivit uppenbart att SD är ett fascistiskt parti, har diskussionen alltför mycket handlat om terminologi- inte om hur vi ska stoppa deras praktik. Samtidigt attackeras tiggare och moskéer sätts i brand. Misstänksamheten mot de som inte är födda i Sverige har ökat, inte bara genom SD:s fördubbling av mandat i riksdag och kommuner, utan via alla partier som genom nyliberal politik ställer arbetare mot arbetare, folk mot folk och invandring mot välfärd.

VI HAR SETT DET KOMMA

Vi känner igen processen, skeendena, attackerna som bagatelliseras, det nya språkbruket. Från kamrater runt om i Europa har vi hört hur det gått till, hur fascistiska krafter mobiliserar och vilka konsekvenserna blir om vi inte stoppar utvecklingen. Samma historier, vare sig det är Ukraina, Polen, Frankrike, Spanien, England, Grekland eller Italien. På än närmare håll har vi Danmark och Norge.

Grekiska och polska kamrater berättar om hur samhället i krisens spår började förskjutas högerut: nyliberal krispolitik, utförsäljningar, ekonomiska frizoner med slavliknande anställningsförhållanden och förbud mot facklig organisering, försämringar i arbetsrätten, högre murar och ökad repression. Partier som Gyllene Gryning profiterade på samhällsandan- arbetare ställdes mot arbetare i kamp om de få jobben, skulden lades på invandrarna. Rasismen normaliserades genom media och de stora partierna som fiskade röster i bruna vatten. Idag är rasismen i Europa normaliserad. Det är inget konstigt att öppet skylla sina problem på invandrare och fattiga. Man sparkar nedåt.

Första mars 2014 samlades italienska Forza Nuova, grekiska Gyllene Gryning, engelska British National Party och spanska Democracia Nacional i Rom. De samlades för att samordna sig, och i solidaritet med fascisterna i Ukraina, Svoboda. I Ukraina strider just nu nazister från hela Europa, varav flera svenskar, många av dem i nazistiska Azovbataljonen. I Polen marscherade tidigare i år tiotusentals nationalister och fascister. De fick höra tal av bland annat Patrik Forsén från svenska Nordisk Ungdom.

VI ÄR PÅ INSIDAN AV MUREN

Försämringar inom arbetsrätten- inskränkningar i strejkrätt, försämrade villkor för unga på arbetsmarknaden, höjd pensionsålder- det är vad Fort Europa handlar om för oss på insidan av muren, som arbetar. "EU-migranter" som exploateras, människor som dör i tusental när de försöker ta sig in. Inre gränskontroller, läger som påminner om något i Europas bruna historia, terrorlagstiftningar som syftar till att kriminalisera dem som gör motstånd, som tror på en värld för alla, som riktar in sig på sociala rörelser och fack.

Det är lätt att skylla på "högerextrema". Men hur högerextrem är egentligen inte den överstatliga politik som förs inom EU? Att "fredsprojektet" dessutom blivit ett forum för uttalat högerextrema att knyta närmare band och få tillgång till finansiering gör det inte bättre.

VI BEHÖVER EN BRED MOTRÖRELSE

Mot en växande, internationellt organiserad fascistisk rörelse måste ställas en bred, radikal och internationellt organisera antifascistisk massrörelse. En sådan uppkommer inte ur tomma intet. Här har en radikal, medlemsstyrd arbetarrörelse ett viktigt arbete att göra. En arbetarrörelse som gjort upp med pampvälde och politiska partier, som sätter klasskamp framför samförstånd. Som verkligen är för alla, oavsett vilken plats på jorden vi är födda på, om vi har arbete eller inte. Som har internationalism som praktik.

Vi behöver ta itu med rasismen på våra arbetsplatser, för att lyckas behöver vi vara organiserade. Tillsammans skapa normer och värderingar och slå undan benen på cheferna som tjänar på vår splittring. När fascisterna börjar synas och försöker mobilisera i våra bostadsområden, måste vi organisera oss. Pantrarna, Megafonen och Linje 17 mfl. visar vägen i hur vi genom social och politisk organisering skapar en plattform att förändra vår vardag, tillsammans. För att driva fascisterna från gatan måste vi organisera oss på gatorna. Inte en gata, inte ett torg åt fascisterna! Genom en militant massrörelse är det möjligt. Antifascism är inget särintresse, det måste genomsyra allt vi gör nu.

VI FÅR INTE LÅTA OSS SPLITTRAS

I takt med den ökade fascistiska närvaron och anpassningen till Fort Europa har repressionen mot antifascister och politiska aktivister ökat. Flera kamrater sitter fängslade, fler kommer att avtjäna straff. Att en liten del av den antifascistiska rörelsen ensam får betala ett högt pris för sitt arbete är förkastligt och inte hållbart. Den breda rörelse vi måste vara får inte fastna i avståndstaganden och beröringsskräck. Vi behöver vara uppmärksamma på vad som händer runt omkring oss.

För en kort tid sedan greps 11 anarkister i Barcelona som en del av Operation Pandora, en insats riktad mot anarkister. De anklagas för terroristbrott på mycket vaga grunder. Anarkiströrelsen i Spanien är stark. De anser att repressionen är ett försök att försvaga den. På liknande sätt används nu terrorlagar mot personer från sociala rörelser, fack och den utomparlamentariska vänstern runt om i Europa. I Frankrike sitter en kamrat fängslad på terrorlagar efter att ha deltagit i en facklig blockad mot försämringar i anställningsskyddet för unga. Grekland använder terrorlagar och en fängelsereform med specialfängelser drivna av polisen för att kriminalisera en hel generation aktivister, och avskräcka andra från att protestera.

Vi tänker inte vara en del av den här utvecklingen, och vi vet att vi är många som tänker i samma banor. Vi behöver ta oss själva och vårt organiseringsarbete på stort allvar- det är viktigare än någonsin. Vi behöver fokusera på vad vi har gemensamt, snarare än på vad som skiljer oss åt. Vi behöver bygga allianser, och stödja varandra när någon av oss blir utsatt eller måltavla för attacker. Vi måste lita till vår styrka och vår förmåga att organisera oss. No pasaran!

Internationella Kommittén

Topos - hjälp till att bygga upp ett internationellt fackligt center i Grekland

I höstas togs det initiativ för att bygga upp ett center i Athen för basfack, alternativ media och sociala rörelser. Tanken är att det ska kunna hållas möten, ges kurser och att de olika organisationerna som är involverade ska ha permanenta lokaler i huset, men också att det ska kunna vara en plats för internationellt utbyte och samverkan.

Planen är att förvärva en byggnad, där alla verksamheter får plats. Vår systerorganisation i Grekland, ESE är involverade i projektet. SAC:s Internationella Kommitté har varit delaktiga från ett tidigt stadium. Projektet kommer kunna spela en viktig roll för vår del av arbetarrörelsen. Vi behöver hitta vägar att stödja varandra att växa och utvecklas, även under extremt hårda förhållanden, som de som råder i Grekland. Det ger oss möjligheter att flytta fram våra positioner. Topos kommer vara en internationell referenspunkt för fackligt samarbete och solidaritet, med många möjligheter till samarbete för SAC.
Under de senaste åren har det växt fram en rörelse av basfack i Grekland- lokala fack präglade av frihetliga idéer, självbestämmande och syndikalistisk praktik. Det är fack inom handel, restaurang, media, bokarbetare, tolkar, mopedbud och arbetslösa bland annat. De traditionella facken i Grekland har starka band till olika politiska partier, och folk utanför den sfären har inte stort förtroende för dem. De gamla facken har visat sig ineffektiva vad gäller att möta utmaningarna på den krisdrabbade arbetsmarknaden, förutom med upprepade "generalstrejker" som antagit en allt mer ritualiserad form, men inte lett till förändring. Basfackens framväxt har blivit en hoppfull motvikt till det som pågår i landet och har samlat många människor. Flera segrar har vunnits, t ex inom restaurang och handel. Vår systerorganisation ESE har nära band med flera av facken, många är dubbelorganiserade. Sedan en tid tillbaka pågår arbetet med att bygga upp en ny federation av basfacken. Samlingspunkten Topos skulle utgöra, är ovärderlig i det arbetet. Vi vill uppmana alla- LS, syndikat, sektioner och enskilda att ge en gåva. Låt oss visa de grekiska kamraterna vad solidaritet innebär i praktiken- vi vet mer än väl vilken stabilitet och trygghet tillgången till egna lokaler är!

SAC:s IK har satt ihop ett nytt föredrag om situationen i Grekland och om projektet, som lämpar sig väl för en blandad publik. Varför inte arrangera en öppen kväll i LS regi? Boka SAC:s IK på ik@sac.se. På IK:s blogg finns det information och intervjuer med både ESE och basfacken: internationellsolidaritet.com

BG: 598-8829, märk "basfack" Topos- Internationell solidaritet i praktiken!

Internationella Kommittén

Arbetsutskottets rapport

SAMMANSÄTTNING
SAC:s Arbetsutskott (AU) består i dagsläget av fem ledamöter: Alexandra Fransson (Jönköpings LS), Jesper Johansson (Göteborgs LS), Torfi Magnusson (Stockholms LS), Jenny Nilsson (Malmö LS) och Jonas Roos (Göteborgs LS).

MÖTEN
Sedan Syndikalisten nr 3/2014 utkom har Arbetsutskottet hållit åtta protokollförda möten.

BESLUT
Arbetsutskottet har under perioden beviljat inträde i SAC för Trestads LS (med verksamhetsområde runt Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla), godkänt materiel för kampanj gentemot hemtjänstarbetare och beslutat att tilldela servitrisen Daria Bogdanska Civilkuragepriset 2014.

Arbetsutskottet har också beslutat att avslå ett sent inkommet förslag om utökade sympatiåtgärder i samband med SEKO-strejken, fattat beslut med anledning av arbetet med det nya utseendet för hemsidan, samt godkänt upplägg för SAC:s branschkonferens 2014 som hölls i Umeå.

Arbetsutskottet har vidare förtydligat beslutsgång och upplägg för antagande av internt materiel, rutiner för de avlönade funktionärernas rapportering varannan vecka samt för diarieföring av inkomna handlingar.

Arbetsutskottet har utöver ovanstående också beslutat om inval i kommittéer, rättshjälp, äskanden, samt beslutat i personal- och andra löpande frågor.

Jesper Johansson
Arbetsutskottet
2015-01-25

Referat från Centralkommitténs möten hösten 2014

Mellan kongresserna utgör Centralkommittén (CK) centralorganisationens högsta beslutande instans. CK består av Arbetsutskottets 5 ordinarie ledamöter samt 15 CK-ledamöter valda i särskilda valkretsar, som sammanträder 4 gånger per år.

SEPTEMBERMÖTET
Centralkommittén höll årets tredje 13-14 september 2014. På dagordningen fanns bland annat inkomna handlingar från funktionärer och kommittéer, rapporter från valkretsarna och funktionärer, beslut om utredningar, samt Centralkommitténs konstituering. Protokollet från detta möte är inte justerat, men när röstlängden på mötet fastställdes var 5 av Centralkommittéens 12 ledamöter närvarande. Därför var mötet inte är behörigt att fatta beslut. På mötet var även 5 av 7 funktionärer närvarande, samt CKs representant i Bolagstyrelsen som redovisade bolagens resultat. Viktiga beslut om konstituering och verksamhetsplan för SAC 2015 blev hänskjutet till Centralkommitténs novembermöte. Flera frågor gav upphov till intensiva diskussioner, även om några beslut inte kunde tas på detta möte. I en fråga som är belagd med sekretess uttryckte en funktionär att det uttryckligen skulle protokollföras att hen inte hade förtroende för en person i AU. AU:s berörda ledamot fick möjlighet att besvara denna kritik.

NOVEMBERMÖTET
Centralkommittén höll årets tredje 21-23 november 2014. Till första dagen hade alla kommittér och de som deltagit i olika kampanjer bjudits in andra året i rad under utvärdering och diskussionspunkten SAC VÄXER. Kommittér och kampanjansvariga redovisade resultaten och diskussioner i små grupper ägde rum innan alla samlades för att sammanställa en summering av alla diskussionsgrupper (som i sin helhet finns att läsa i protokollet). När röstlängden på mötet fastställdes var 10 av Centralkommittéens 12 ledamöter närvarande och mötet behörigt att fatta beslut. På mötet fanns även 3 av 7 funktionärer närvarande. På söndagen var 8 av Centralkommittéens 12 ledamöter närvarande och 3 av 7 funktionärer närvarande fram till kl 13. Mötet var behörigt att ta beslut eftersom både på lördagen och söndagen. Beslut togs om verksamhetsplan, SAC budget för 2015, företagshälsovård för funktionärer, inval av ledamöter till Joe Hill Sällskapet, att Gävle blir kongressort 2015 och kongressen hålls 24-27 september 2015. Diskussionen från förra CK-mötet fortsatte och blev den punkt som tog upp mest tid av mötet på lördagen. Den sekretessbelagda diskussionen gav upphov till irritation bland flera på mötet, som resulterade i ett flertal permissionsansökningar till söndagen. I huvudsak höll de närvarande hög mötessed och viktiga beslut togs. Mötesdatum för CK 4 möten 2015 har även fastställts.

Centralkommittén
genom Tomas Tengmark
som vald rapportör enligt CKs mötesbeslut

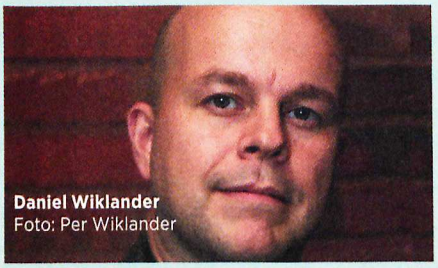

Daniel Wiklander
Foto: Per Wiklander

Tre frågor till Daniel Wiklander på Arbetaren

Vad är det bästa med Arbetaren idag?
Vi lyckas med små resurser vara en unik och egensinnig röst i svensk press. Min främsta kritik mot de veckotidningar som brukar klumpas ihop som "vänsterpress" annars är att de är så otroligt förutsägbara. Vi har strävat efter att inte vara det. Att vi är oberoende av politiska partier är mycket värdefullt, både för trovärdigheten och för våra möjligheter att göra en så bra tidning som möjligt. Vi har vår ägarorganisation i ryggen men ingen petig partistyrelse som lägger sig i innehållet.

Nämn något historiskt som Arbetaren gjort som du är stolt över?
Att vi stod upp mot nazismen under andra världskriget när nästan alla andra tidningar i Sverige vek ner sig – eller i den kommunistiska pressens fall lydde direktiv uppifrån så länge Sovjet och Tyskland hade sin pakt – är något vi har all anledning att vara stolta över. Att vi hela tiden precis som den syndikalistiska rörelsen vi är en del av har gått vår egen väg, även när motståndet varit hårt.

Vad hoppas du på Kongressåret 2015?
För Arbetarens del att vi får de möjligheter vi behöver att fortsätta göra en bra tidning, och att vi kan utveckla den. Vi står inför många utmaningar i ett medieklimat där den tryckta papperstidningen minskar i betydelse samtidigt som det finns ett allt större behov av granskande journalistik på arbetarklassens sida.

För organisationens del hoppas jag att kongressen kan innebära en nytändning och att vi kan fatta beslut som kan bryta organisationens nedåtgående trend när det gäller medlemsantalet.

Jag skulle vilja rikta en uppmaning till alla medlemmar i LS av SAC att stödja organisationens egen utåtriktade tidning. Ta en prenumeration, så vi kan fortsätta ge ut Arbetaren i minst 93 år till!

Mikael Lindegren
Informationsorganisatör

Tidningen Arbetaren under produktion.
Foto: Mikael Lindegren

SKYDDSOMBUD? SE HIT!

Den 8:e maj arrangeras en kurs för syndikalistiska skyddsombud i Stockholm. Kursen kommer bestå av två delar där den ena riktas till nyvalda skyddsombud och den andra delen till de som gått grundutbildning och behöver fortbildning i rollen som skyddsombud. Kursen kommer även bestå utav erfarenhetsutbyte och dikussion om vad man kan göra som syndikalistiskt skyddsombud. Sista anmälningsdag är måndagen den **21 april**. Hör av dig till din arbetsköpare om att du vill gå kursen.
Hänvisa till SAC om det skulle bli problem med att få betald ledighet. Om det behövs kan SAC skicka studieintyg och kursinnehåll till arbetsköparen. Hör av dig om det uppstår frågor till **studier@sac.se. Anmäl dig på: www.sac.se/sko15**

Fanny Hökby. Foto: Privat

SAC i media

Senhösten och vintern har, som väntat, präglats av konflikten mot Aleris och blockaden av Paragå. Mycket stöd har publicerats i form av insändare och debattartiklar – konflikten väcker sympatier! Syndikalismen har också fått mycket plats på kultursidorna, vilket känns välkommet eftersom det kanske kan vidga bilden av vad syndikalismen som idé och ideologi är.

STREJKEN PÅ ALERIS

Mycket har skrivits om blockaden, lockouten och strejken på Aleris. En intressant debattartikel har Östen Johansson skrivit i Dala-Demokraten. "Vi är på väg att köra hemtjänsten i botten", inleder han, och berättar att han skrev en artikel om kvinnornas stressiga situation i hemtjänsten redan för 12 år sedan(!). Han utvecklar det hela till en generell kritik av LOV (Lagen om offentlig upphandling), och menar att lagen är utformad på ett sätt som gör att "den som erbjuder sämst villkor för sina anställda får kontraktet". Jag kan bara hålla med: det är på tiden att LOV granskas och utvärderas.

Vi minns att det var många som samtidigt försvarade användandet av Paragå och liknande övervakningssystem, med motiveringen att företag och kommuner ska kunna se svart på vitt vad som utförs till vilket pris. Kommunals egen tidning, Kommunalarbetaren, publicerade ett reportage där det berättades att 15 jobb kunde räddas tack vare Paragå (nr 20/2014). Hemtjänsten på Östermalm i Stockholm skulle nämligen tvingas avskeda 15 heltidsanställda, men tidrapporterna visade att personalen utförde färre timmar än vad kommunen hade beställt, och alltså fick de behålla jobben.

Reportaget lät Dennis Jörnesten, (en av de strejkande i Södermalms Hemtjänstarbetares Driftsektion), förklara syftet med strejken. Men flera Paragå-positiva röster fick även komma till tals. Vi känner igen retoriken: syftet med Paragå är gott, det är bara företagscheferna som är okunniga om hur systemet ska användas. Problemen kommer försvinna så snart cheferna får utbildning. Vad tror ni?

Chefen på Aleris hemtjänst i Stockholm, Dennis Selsborg, skrev en insändare i Aftonbladet (11 november), för att försvara lockouten på de tre syndikalisterna.
"Aleris genomförde då en riskanalys som visade att exempelvis information om de äldres mediciner kan falla bort om inte systemet används".

I skrivande stund är det Arbetaren som är ute med den senaste informationen: att sympatiåtgärder kommer genomföras runt om i landet.
"Vi vill inte övervakas på jobbet på det sätt som de sysslar med. Det märktes tydligt förra gången vi gjorde en liknande grej, att folk håller med oss i den här frågan, säger Michael Färdigh, ordförande i Göteborgs social- och vårdsyndikat innan torsdagens aktion i Göteborg", skriver Arbetaren (22 januari).

DOMEN MOT SUNDSVALL ENERGI

Fallet med de tre medlemmarna i Sundsvalls LS som inte fått studieledigt avhandlades i Arbetsdomstolen 14 januari. Sundsvalls tidning har kontinuerligt rapporterat om fallet. Den 21 november gjorde Arbetaren en intervju med Stefan Svensson, en av de anställda. "Avslaget [om ledighet] fick till följd att jag missade kursen, jag ville ju inte förlora arbetet. Det kändes väldigt surt eftersom jag blev tvungen att ta de nödvändiga fackliga studierna på fritiden", sa Stefan Svensson. Till slut dömde AD arbetsköparen till att betala skadestånd – en stärkande seger, trots att medierapporteringen varit sparsam. Sundsvallsborna lär ha hört om konflikten, och kanske har det inspirerat någon till att ta fajten på sin egen arbetsplats.

KULTURSIDORNA

Syndikalismen har uppmärksammats i många kultursammanhang i vinter, vilket förstås är roligt. Gefle Dagblad uppmärksammade att det den 19 november i år är 100-årsdagen av Joe Hills död. De meddelar att dagen inte kommer bli ouppmärksammad, (Gävle är trots allt Joe Hills uppväxtort) – förberedelserna är redan igång! Göran Greider skrev också en liten hyllningstext till Joe Hills minne i Dala-Demokraten (13 januari).

En annan älskad ikon som uppmärksammats är proletärförfattaren (tillika syndikalisten) Moa Martinsson. I samband med att det 2014 var 50 år sedan dog, skrev Ann Charlott Altstadt i Afton-

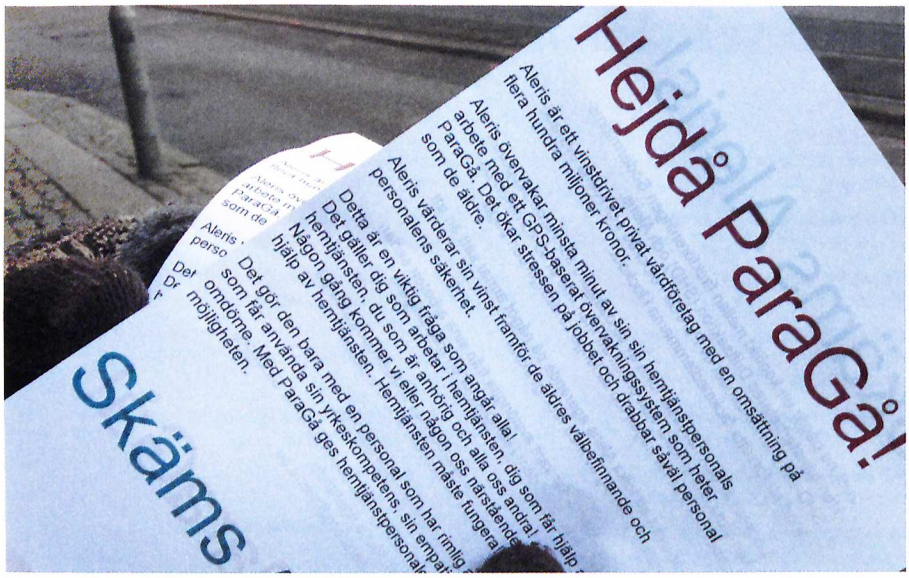

Strejken på Aleris dominerade tidningsklippen. Foto: Södermalms Hemtjänstarbetares Driftsektion

bladet en essä där hon betonade Moa Martinssons skarpa förmåga att visa hur klassamhälle och patriarkat "deformerar människors relationer".

Dagens Nyheter publicerade i november en kort biografi om Moa Martinsson. De lyfter fram hur hon stöttades i sitt skrivande av Elise Ottesen Jensen, publicerades i Arbetaren, och höll SAC-möten på sitt torp i Sörmland.

LITTERATUR

Det verkar också ha blivit populärt med böcker om den svenska arbetarrörelsens historia. Och eftersom SAC varit en betydande och inflytelserik part, så nämns vi även i de sammanhangen. Åtminstone tre nya böcker har släppts nyligen som på ett eller annat sätt berör syndikalismen:

- *Albin Ström och det frihetliga spåret i svensk arbetarrörelse* av Johan Lönnroth (Bokförlaget Korpen).

- *Farsan, Spanien, Kriget och jag* av Kerstin Gustavsson Figueroa (Migra förlag).

- *Människorsmötesplatser* (red Eva Sjögren Zipsane och Margareta Olsson, Föreningsarkivet i Jämtlands län) är en samling texter, fotografier, mötesprotokoll och personliga berättelser från arbetarrörelsen i Jämtland. Där finns med säkerhet mycket intressant läsning, då SAC i Härjedalen var den ledande fackföreningen på orten.

Och slutligen: som medlem i Federativs förlagskommitté blir jag givetvis glad när våra böcker recenseras. Det visar att vi, trots vår storlek, når ut och skapar debatt. Vår senaste bok:

- *Ge oss jord – ge oss frihet!* av Per Erixon har recenserats i bland annat Dala-Demokraten och den finska kulturtidskriften Ny Tid.

Det nya året har knappt börjat, men jag är säker på att vi har mer god publicitet att vänta under 2015. Upplösningen av Aleris-konflikten kommer bli väl omskriven. Och när det närmar sig 100-årsjubileet av Joe Hills död skrivs det förhoppningsvis många och långa artiklar om hans liv och gärning. Jag hoppas att ni, liksom jag, känner stolthet över att tillhöra samma organisation som sådana beundransvärda människor som Joe Hill och Moa Martinsson.

Fanny Hökby
Stockholms LS och Federativs förlag

Svenskt Näringsliv angriper strejkrätten

Svenskt Näringsliv attackerar i en skrivelse 20/2 vår rätt att använda stridsåtgärder.

SAC syndikalisterna är en medlemsstyrd fackförening. Vi ingår för det mesta inte kollektivavtal. Vi vill kunna ta till stridsåtgärder när det behövs. Facken som ingår kollektivavtal lovar att sitta ner i båten och inte bråka under de åren kollektivavtalet gäller. Då måste de acceptera allt som är skevt på arbetsmarknaden. Där råder ett gigantiskt demokratiskt underskott, en liten minoritet bestämmer allt. Vi syndikalister är inte beredda att lämna ifrån oss ett av de få verktyg som finns för att göra något åt de skeva maktförhållandena, vår konflikträtt, rätten att strejka.

Som jag tidigare konstaterat, Svenskt Näringsliv blir aldrig nöjda. Hur långa arbetsdagar hade vi haft om de fått bestämma? Hur låga löner? Hade våra barn fortfarande tvingats arbeta?

Konflikten med Aleris var en kamp för en hemtjänst med plats både för en kopp kaffe och kisspauser. Sektionen gjorde något nödvändigt- för äldre, för organiserade- oavsett organisationstillhörighet, oorganiserade, ja kort sagt för alla oss som jobbar eller har jobbat. Svenskt Näringsliv låtsas att de inte förstår det, för de är bara intresserade av att öka vinsterna ännu mer.

Det har gjorts inskränkningar i strejkrätten i flera länder inom EU de senaste åren. Svenskt Näringsliv kan glömma att vi kommer låta det hända här!

Liv Marend
Generalsekreterare